

Praha 16. 4. 2014

7

Indikační skupiny lázeňské léčebně rehabilitační péče 2009–2013

Indication Groups of Balneal Care 2009–2013

Souhrn

Tato Aktuální informace přináší vybrané údaje o lázeňské léčebně rehabilitační péči v ČR podle indikačních skupin za léta 2009–2013. Celkový počet pacientů v lázeňské péči v roce 2013 dosáhl celkem 377 552 a byl téměř stejný jako v roce 2009 (378 181 osob). Nejvyšší podíl dospělých pacientů léčených na náklady zdravotního pojištění i platících pacientů ze zahraničí a tuzemska se léčí na nemoci pohybového ústrojí, nejvyšší podíl dorostu na nemoci nervové a nejvyšší podíl dětských pacientů se léčí na nemoci dýchacího ústrojí.

Summary

This Topical Information brings the selected data on the development of Balneal Care in the Czech Republic by the indication groups during 2009–2013. The total number of the patients reached 377 552 persons in 2013 and was almost equal to 378 181 persons in 2009. The highest share of adult patients under the public health insurance scheme as well as of individual payers from abroad and inland come for treatment of diseases of locomotive system, the highest share of adolescents for treatment of neurologic diseases and the highest share of children patients come for treatment of diseases of respiratory system.

Tato Aktuální informace ÚZIS ČR navazuje na Aktuální informaci č. 4/2014 a přináší další údaje získané ze statistického výkazu L (MZ) 2-01 o výkonech lázeňské léčebně rehabilitační péče (dále jen lázeňská péče). V období 2009–2013 vykázalo lázeňství v ČR pokles počtu pacientů o 0,2 %. Počet pacientů na náklady zdravotních pojišťoven se snížil ze 123 136 pacientů všech věkových kategorií v roce 2009 na 72 324 pacientů v roce 2013. Počty nutného doprovodu pacientů k tíži zdravotního pojištění se ve sledovaných letech měnily jen mírně a pohybovaly se kolem 4 tisíc osob, v roce 2013 konkrétně 4 040.

Vývoj počtu pacientů podle indikačních skupin

Vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR č. 267/2012 Sb., platnou od 1. 10. 2012, jsou stanoveny indikační seznamy pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči o dospělé, děti a dorost. Níže je uveden stručný popis počtu lázeňských pacientů a ošetřovacích dnů u vybraných kategorií pacientů podle jednotlivých indikačních skupin. Pro zjednodušení jsou souhrnně uváděny kategorie pacientů na náklady zdravotního pojištění, tj. celkem komplexní lázeňská péče + příspěvková lázeňská péče (dále KLP, PLP). U pacientů léčených za přímé úhrady mimo veřejné zdravotní pojištění, tj. tuzemští „samoplátci“ a pacienti ze zahraničí, je zde prezentována pouze kategorie dospělých vzhledem k nízkým počtům mladších věkových kategorií (dětí a dorost za všechny indikační skupiny v řádech stovek ročně).

Dospělí pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění (KLP a PLP)

Celkový počet dospělých pacientů KLP a PLP v letech 2009–2013 klesal ze 113 153 osob na 63 816 osob v roce 2013. Tradičně zhruba polovinu případů tvoří léčba nemocí pohybového ústrojí (indikační skupina VII, v roce 2013 celkem 33 114 pacientů). Dalšími nejčastějšími indikacemi jsou nemoci nervové (VI - 11 417) a nemoci oběhového ústrojí (II - 7 322). V roce 2013 byla absolutně nejčastěji léčena indikační skupina VII/10 - stavy po ortopedických operacích s použitím náhrady kloubní (9 726), indikační skupina VI/3 - kořenové syndromy vertebrogenního původu (7 084) a indikační skupina III/3 - Colitis ulcerosa a Crohnova choroba (6 344).

Dorostoví pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Celkový počet pacientů v dorostovém věku ve sledovaném období klesal z 2 tisíc osob (roky 2009 a 2010) na 1 257 v roce 2013. Nejčastějšími indikačními skupinami jsou dlouhodobě nemoci nervové (indikační skupina XXVI - v roce 2013 celkem 356 pacientů), nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí a obezita (XXIV - 278) a nemoci pohybového ústrojí (XXVII - 276). Podíl pacientů v dorostovém věku na celkovém počtu pacientů v rámci veřejného zdravotního pojištění činil v roce 2013 1,7 %.

Dětské pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Počet lázeňských pacientů v dětském věku se v období 2009–2012 pohyboval kolem 8 tisíc a v roce 2013 se snížil na 7 251. Nejčastějšími indikacemi u dětských pacientů byly opakovaně nemoci dýchacího ústrojí (indikační skupina XXV - v roce 2013 celkem 3 377), nemoci nervové (XXVI - 1 617) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV - 731). Podíl dětských pacientů na celkovém počtu pacientů v rámci veřejného zdravotního pojištění v roce 2013 tvořil 10 %.

Dospělí pacienti „samoplátců“ z tuzemska

Tato kategorie zahrnuje lázeňskou péči hrazenou z jiných zdrojů než z veřejného zdravotního pojištění, což v praxi znamená převážně platby fyzických osob a rovněž platby právnických osob (např. firemní zdravotní programy). Celkové počty pacientů této kategorie se v letech 2009–2012 pohybovaly v rozmezí 106 až 115 tisíc. V roce 2013 bylo dosaženo rekordního počtu osob 139 270 dospělých platících tuzemců. Nejčastějšími indikacemi byly nemoci pohybového ústrojí (indikační skupina VII - v roce 2013 celkem 87 519 pacientů), nemoci oběhového ústrojí (II - 27 680) a nemoci dýchacího ústrojí (V - 17 875). U přiřazování příslušných indikačních skupin ÚZIS ČR ovšem bere na vědomí i možnost, že u tuzemců mimo zdravotní pojištění a u cizinců není ve výkazu vždy jednoznačně konkrétně vykázána indikační skupina poskytnuté lázeňské léčby.

Dospělí pacienti ze zahraničí

Ve sledovaném období 2009–2012 se počet dospělých pacientů ze zahraničí pohyboval v rozmezí cca 132 tis. až 157 tis. osob. Za rok 2013 se jednalo o rekordní návštěvnost 164 285 lázeňských pacientů ze zahraničí. Nejčastěji se vyskytovali pacienti s indikační skupinou nemocí pohybového ústrojí (indikační skupina VII - v roce 2013 to bylo 89 429 osob), nemoci trávicího ústrojí (III - 29 225) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (IV - 17 500).

Počet dětských a dorostových pacientů „samoplátců“ v lázních (tuzemců i cizinců celkem) se v letech 2009–2013 pohyboval řádově ve stovkách, indikačními skupinami s nejčastějším výskytem byly nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí a obezita (XXIV), nemoci nervové (XXVI) a nemoci dýchacího ústrojí (XXV).

Závěr

Na celkovém počtu 377 552 lázeňských pacientů v roce 2013 se z velké míry podíleli návštěvníci z ciziny v počtu 165 623 osob. Rekordní zájem se projevil i u platících klientů z tuzemska, kterých bylo 139 605. Oproti tomu počet pacientů v rámci veřejného zdravotního pojištění celkem poklesl ze 123 136 osob v roce 2009 na 72 324 v roce 2013. Klesající počet klientů veřejného zdravotního pojištění a jim poskytnutých ošetrovacích dnů v lázních lze dát do souvislosti zejména s dopadem zmíněné vyhlášky č. 267/2012 Sb., o stanovení Indikačního seznamu pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči pro dospělé, děti a dorost.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Výňatek z Vyhlášky MZ ČR č. 267/2012 (Indikační seznam pro lázeňskou léčebně rehabilitační péči, platný od 1. 10. 2012)

A.	Seznam indikačních skupin pro dospělé	B.	Seznam indikačních skupin pro děti a dorost
I.	Nemoci onkologické	XXI.	Nemoci onkologické
II.	Nemoci oběhového ústrojí	XXII.	Nemoci oběhového ústrojí
III.	Nemoci trávicího ústrojí	XXIII.	Nemoci trávicího ústrojí
IV.	Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	XXIV.	Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí a obezita
V.	Nemoci dýchacího ústrojí	XXV.	Nemoci dýchacího ústrojí
VI.	Nemoci nervové	XXVI.	Nemoci nervové
VII.	Nemoci pohybového ústrojí	XXVII.	Nemoci pohybového ústrojí
VIII.	Nemoci močového ústrojí	XXVIII.	Nemoci močového ústrojí
IX.	Duševní poruchy	XXIX.	Duševní poruchy
X.	Nemoci kožní	XXX.	Nemoci kožní
XI.	Nemoci gynekologické	XXXI.	Nemoci gynekologické

Počty pacientů v lázních v letech 2009–2013

Kategorie	2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009 v %
Dospělí						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	98 113	97 032	88 035	71 406	51 183	52,2
PLP	15 040	14 989	16 968	14 734	12 633	84,0
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	111 089	114 788	111 035	106 075	139 270	125,4
cizinci	143 221	138 136	132 391	157 493	164 285	114,7
Celkem dospělí	367 463	364 945	348 429	349 708	367 371	100,0
Děti a dorost						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	9 912	9 990	10 288	9 018	8 407	84,8
PLP	71	88	116	114	101	142,3
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	34	169	106	306	335	985,3
cizinci	701	674	1 239	1 391	1 338	190,9
Celkem děti a dorost	10 718	10 921	11 749	10 829	10 181	95,0
Celkem pacienti						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	108 025	107 022	98 323	80 424	59 590	55,2
PLP	15 111	15 077	17 084	14 848	12 734	84,3
Celkem plně na vlastní náklady:						
tuzemci	111 123	114 957	111 141	106 381	139 605	125,6
cizinci	143 922	138 810	133 630	158 884	165 623	115,1
Celkem počet pacientů	378 181	375 866	360 178	360 537	377 552	99,8
Celkem doprovod placený zdravotními pojišťovnami	4 232	4 167	4 054	3 869	4 040	95,5

KLP - komplexní lázeňská péče (plně hrazená zdravotními pojišťovnami)

PLP - příspěvková lázeňská péče (částečně hrazená zdravotními pojišťovnami)

Lázeňská péče pro dospělé - přijatí pacienti na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2009–2013 (KLP+PLP)

Indikační skupiny		2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	3 099	3 171	3 455	2 847	2 780	89,7
	počet ošetř. dnů	69 184	71 375	76 361	64 301	57 794	83,5
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	14 852	13 450	11 486	8 747	7 322	49,3
	počet ošetř. dnů	398 972	361 147	314 602	231 840	149 168	37,4
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	2 718	2 261	1 985	1 626	942	34,7
	počet ošetř. dnů	51 627	48 805	43 036	45 326	19 367	37,5
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	3 309	3 129	2 817	1 555	598	18,1
	počet ošetř. dnů	54 081	49 820	45 851	25 997	12 390	22,9
V. Nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	6 956	6 573	6 336	5 202	4 645	66,8
	počet ošetř. dnů	197 570	191 968	180 376	155 507	97 457	49,3
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	18 547	19 452	18 262	15 214	11 417	61,6
	počet ošetř. dnů	438 928	456 792	434 376	359 558	239 325	54,5
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	57 507	57 855	54 931	46 397	33 114	57,6
	počet ošetř. dnů	1 427 525	1 453 852	1 379 834	1 159 874	701 978	49,2
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	916	944	943	640	351	38,3
	počet ošetř. dnů	20 347	19 234	17 430	14 327	7 003	34,4
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	1 995	2 113	2 110	1 719	1 416	71,0
	počet ošetř. dnů	52 613	55 942	56 012	45 277	28 911	55,0
X. Nemoci kožní	počet pacientů	1 248	1 277	1 228	1 018	653	52,3
	počet ošetř. dnů	37 642	37 958	36 187	29 880	13 954	37,1
XI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	2 006	1 796	1 450	1 175	578	28,8
	počet ošetř. dnů	55 226	49 435	39 273	31 954	12 328	22,3
Celkem	počet pacientů	113 153	112 021	105 003	86 140	63 816	56,4
	počet ošetř. dnů	2 803 715	2 796 328	2 623 338	2 163 841	1 339 675	47,8

Lázeňská péče pro dorost - přijatí pacienti na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2009–2013 (KLP+PLP)

Indikační skupiny		2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	10	8	4	30	8	80,0
	počet ošetř. dnů	390	311	160	1 223	224	57,4
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	32	34	19	16	28	87,5
	počet ošetř. dnů	997	1 184	593	499	812	81,4
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	34	51	46	67	20	58,8
	počet ošetř. dnů	1 007	1 427	1 228	923	555	55,1
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, obezita	počet pacientů	346	394	393	291	278	80,3
	počet ošetř. dnů	11 398	13 501	13 047	9 674	7 625	66,9
XXV. Nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	204	250	153	110	120	58,8
	počet ošetř. dnů	6 185	8 840	4 967	3 438	3 256	52,6
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	513	484	410	337	356	69,4
	počet ošetř. dnů	19 474	18 008	15 099	12 557	10 357	53,2
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	450	465	434	325	276	61,3
	počet ošetř. dnů	16 194	16 695	15 711	11 578	7 834	48,4
XXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	21	35	6	25	0	x
	počet ošetř. dnů	767	1 348	186	786	0	x
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	12	6	6	2	5	41,7
	počet ošetř. dnů	357	185	180	46	108	30,3
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	28	42	20	24	13	46,4
	počet ošetř. dnů	1 011	1 570	659	771	341	33,7
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	347	334	247	219	153	44,1
	počet ošetř. dnů	10 062	10 249	7 687	6 684	4 043	40,2
Celkem	počet pacientů	1 997	2 103	1 738	1 446	1 257	62,9
	počet ošetř. dnů	67 842	73 318	59 517	48 179	35 155	51,8

Lázeňská péče pro děti - přijatí pacienti na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2009–2013 (KLP+PLP)

Indikační skupiny		2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	12	16	11	11	16	133,3
	počet ošetř. dnů	480	622	432	386	456	95,0
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	77	80	72	63	97	126,0
	počet ošetř. dnů	2 250	2 598	1 410	1 996	1 924	85,5
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	129	108	112	104	96	74,4
	počet ošetř. dnů	3 514	3 027	3 193	2 917	2 645	75,3
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, obezita	počet pacientů	1 217	1 143	1 206	889	731	60,1
	počet ošetř. dnů	40 466	38 401	40 193	29 200	19 987	49,4
XXV. Nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	3 689	3 730	4 226	3 809	3 377	91,5
	počet ošetř. dnů	119 532	118 948	133 657	107 759	86 679	72,5
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	1 429	1 376	1 492	1 422	1 617	113,2
	počet ošetř. dnů	49 945	49 283	55 179	48 672	45 089	90,3
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	512	497	535	461	428	83,6
	počet ošetř. dnů	18 631	18 085	19 245	15 883	12 021	64,5
XXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	120	103	102	88	62	51,7
	počet ošetř. dnů	4 640	3 710	3 437	3 171	1 803	38,9
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	-	-	2	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	58	x
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	277	336	370	327	466	168,2
	počet ošetř. dnů	9 505	11 050	12 138	9 536	12 909	135,8
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	524	586	540	512	359	68,5
	počet ošetř. dnů	16 420	18 489	17 306	15 850	9 798	59,7
Celkem	počet pacientů	7 986	7 975	8 666	7 686	7 251	90,8
	počet ošetř. dnů	265 383	264 213	286 190	235 370	193 369	72,9

Lázeňská péče pro dospělé - přijatí tuzemští pacienti samoplátci podle indikačních skupin v letech 2009–2013

Indikační skupiny		2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	49	97	70	52	105	214,3
	počet ošetř. dnů	705	1 380	751	558	1 106	156,9
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	14 000	13 123	12 537	12 787	27 680	197,7
	počet ošetř. dnů	94 942	68 232	76 314	67 867	165 479	174,3
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	1 870	829	749	1 032	833	44,5
	počet ošetř. dnů	22 499	5 504	5 959	8 418	6 007	26,7
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	448	252	306	306	135	30,1
	počet ošetř. dnů	6 110	3 725	4 631	3 883	1 293	21,2
V. Nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	20 590	20 329	18 702	12 523	17 875	86,8
	počet ošetř. dnů	97 437	104 853	98 421	63 210	116 608	119,7
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	5 373	4 623	5 162	6 102	2 542	47,3
	počet ošetř. dnů	26 796	22 240	27 526	44 984	27 374	102,2
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	67 998	75 279	73 434	73 210	87 519	128,7
	počet ošetř. dnů	440 751	498 650	474 980	446 718	583 645	132,4
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	631	143	42	23	487	77,2
	počet ošetř. dnů	6 397	1 954	478	273	1 897	29,7
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	-	-	-	-
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	-	-
X. Nemoci kožní	počet pacientů	1	-	-	1	8	800,0
	počet ošetř. dnů	28	-	-	16	98	350,0
XI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	129	113	33	39	2 086	1 617,1
	počet ošetř. dnů	2 684	2 170	487	636	12 468	464,5
Celkem	počet pacientů	111 089	114 788	111 035	106 075	139 270	125,4
	počet ošetř. dnů	698 349	708 708	689 547	636 563	915 975	131,2

Lázeňská péče pro dospělé - přijatí zahraniční pacienti podle indikačních skupin v letech 2009–2013

Indikační skupiny		2009	2010	2011	2012	2012	Index 2013/2009 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	646	292	825	539	646	100,0
	počet ošetř. dnů	24 127	3 664	11 032	7 145	8 306	34,4
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	8 230	6 893	7 201	6 569	10 334	125,6
	počet ošetř. dnů	136 491	81 774	96 807	82 797	124 933	91,5
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	31 150	20 203	21 975	31 300	29 225	93,8
	počet ošetř. dnů	422 550	268 746	295 619	303 211	410 008	97,0
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	7 755	16 828	15 639	21 199	17 500	225,7
	počet ošetř. dnů	113 953	239 275	234 348	258 619	242 510	212,8
V. Nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	1 905	2 099	960	1 458	632	33,2
	počet ošetř. dnů	20 607	19 353	7 727	15 465	5 827	28,3
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	1 636	707	527	855	519	31,7
	počet ošetř. dnů	25 087	9 017	4 785	6 909	13 765	54,9
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	86 941	86 945	80 195	90 960	89 429	102,9
	počet ošetř. dnů	1 036 687	1 137 850	1 043 404	1 154 238	1 177 884	113,6
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	4 777	4 006	4 368	4 434	15 338	321,1
	počet ošetř. dnů	48 810	36 997	51 396	39 911	71 820	147,1
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	19	28	113	18	5	26,3
	počet ošetř. dnů	202	389	1 417	253	77	38,1
X. Nemoci kožní	počet pacientů	8	6	121	29	14	175,0
	počet ošetř. dnů	131	68	3 181	603	197	150,4
XI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	154	129	467	132	643	417,5
	počet ošetř. dnů	2 767	1 492	7 370	2 201	8 906	321,9
Celkem	počet pacientů	143 221	138 136	132 391	157 493	164 285	114,7
	počet ošetř. dnů	1 831 412	1 798 905	1 757 086	1 871 352	2 064 233	112,7